

avant...!

Figueres 27 juliol 1932 - n.º 23

periòdic d'esquerra

redacció: rambla

cal lluitar!!!

política local

Es incompreensible, veritablement, l'actuació dels homes que regenten la nostra ciutat. Voldríem escriure amb aplom, sense cap mena d'apassionament, però se'ns revoltien les idees en pensar que fins amb la fam pot especular-s'hi.

Ens cal fer constar, novament, que no som detractors sistemàtics, al contrari, juguem a cartes vistes, creient un deure evidenciar els torts dels inconscients que actuen en política, amb ínfim afany d'ostentació o freturant esmerçar hores mortes en profit propi.

La crisi econòmica que flagella al món, es nota també a Catalunya. Figueres no podia escapar-se'n i ja fa dies que n'és víctima.

¿Quin remei o solució han trobat els republicans-socialistes que usdefruïten les *poltronas* de la casa gran, per alleugerir el punyent problema dels sense-feina? Tenint a les mans els mitjans necessaris per solucionar-ho totalment, s'han acontentat pidolant al Govern d'Espanya 20.000 pessetes, quantitat irrisòria que no pot resoldre res.

En cauvi essent d'imperiosa necessitat un seguit d'obres on podrien ocupar-se degudament els obrers de la ciutat que no treballen, han *preferit* encarregar a empreses de fora la realització de les reformes urbanes. Han especulat descaradament amb la fam del proletariat local.

Temps enrera concedint l'exclusiva de l'arranjament i pavimentació de carrers a una S. A. de Barcelona, mentre els patrons paletes tenien d'acomiarar la majoria d'assalariats. La pavimentació dels carrers encara dura. Els treballadors murcians mengen, els figuerencs han de dejunar.

Aquesta decisió va ésser denunciada públicament per *La Veu de l'Empordà*, i *Empordà Federal* òrgan del caciquisme local, va voler rebatre'ls-hi amb raonaments inadmissibles, que ens demostraren ço que es difícil entaular una polèmica contra una raó fonamentada en la veritat; *La Veu de l'Empordà* es queixà, amb justícia, que es cuidessin d'arranjar els carrers, obrers que no fossin figuerencs. *Empordà Federal* va fer saber que en les esmentades obres hi treballaven 3 o 4 jornalers de la nostra ciutat, amb aquesta afirmació volien disculpar la seva actitud indisculpable.

Per donar ocupació a una total brigada d'obriers de Figueres, calia que els contractistes fossin locals. No, concedint-ho a un sol mestre d'obres, sinó repartint el treball. A nosaltres les exclusives de favor que es concedien durant la Dictadura ens repugnaven, per això des del primer moment hem platicat per la repartició equitativa de la feina.

Ara, l'Ajuntament ha tingut ocasió d'afavorir als patrons fusters i pintors, amb motiu de la construcció del moblatge pel grup escolar *soferrat* a l'Horta de l'Institut. Es tractava d'un pressupost de més de 23.000 pessetes, que hauria donat ocupació a bon nombre d'obriers. ¿Perquè no ho ha fet? Podria ésser per coacció de la burocràcia municipal - que encara mana -, aquest Secretari i Interventor, que durant l'oprobriós règim, col·laboraren amb els seus representants, contra del poble, i avui amb República, no fan altra cosa. (El primer ha donat a bastament proves d'incapacitat pel càrrec que ocupa, el segon ens recorda, encara, l'*afar* Gou).

Preveïem que davant la nostra peroració, els empleats municipals esmentats, ens hi posaran un voluminós llibre que pot titular-se: Estatuts Municipals.

Tots sabem que les lleis, creades pels homes, estan compaginades amb un artefacte que vulgarment se'n diu: estira i arronça.

Avui a Figueres hi ha crisi, i els regidors de la majoria tenien el deure de fer-la menys notòria. Els mobles del grup escolar tenien de fer-se fer als tallers figuerencs. No hi havia *cap necessitat* d'anunciar una subhasta, puix això tenia de reportar ço que ha succeït, que prenguessin part en ella empreses foranes, les quals estan util·lades amb elements precisos per fer un treball a preu més reduït. La construcció dels repetits mobles, ha estat concedida a una casa de València (Figueres ha començat a implantar l'Estatut de Catalunya), la qual presentà plec més baix que els patrons locals, unes 4.200 pessetes. Aquesta quantitat representa un petit tant per cent, que amb seguretat hauria estat compensat amb escreix per la diferència del treball que deu efectuar una fàbrica que construeix les

peces en sèrie, al que haurien realitzat les cases figuerenques. A més, cal adonar-se que els trasllats dels mobles de València a ací, costarà una picossada.

Davant d'aquesta actuació hem de tornar lamentar-nos de l'incapacitat dels representants figuerencs. Ara, particularment, volen desfigurar aquesta gesta, dient a qui els discuteix *amigablement*, que ho han fet en benefici de l'erari municipal. Aquestes manifestacions podrien reeixir si enfront d'elles no hi hagués una munió de ciutadans, badallant de gana.

Es a dir que veïen pels interessos comuns? Deuen tenir el cervell flutx i no recorden que quan els ha *convingut* han esmerçat milers de pessetes amb àpats, moixigangues militars i subvencions partidistes.

Prosseguint la seva equivocada orientació, dintre poc anunciaran altres subhastes: nova casa consistorial, plaça mercat coberta, escola d'arts i oficis... I aquests treballs seran encomanats a empreses foranes, de Madrid, Sant Sebastià o Càdiz, i els industrials figuerencs que callin, paguin i els votin, i els obrers que no mengin i prenguin paciència.

Pot haver-hi ciutadà que en llegir aquestes ratlles, pensi que els «amics d'*avant..!*» vetllem pels interessos patronals. Vá errat qui això cregui. Els burgesos figuerencs encara que no els rutlli la botiga, menjaran.

Nosaltres lluitem pels obrers, els quals no treballant, s'han d'apretar un xic més el cinturó.

Per això ens adonem, cada dia més, de la necessitat que tenen els proletaris de prendre part activa en la política. Precisa que l'ambient social arribi dins dels organismes oficials.

Karl Marx, va dir: «la redempció dels treballadors ha d'ésser obra d'ells mateixos».

De continuar l'apoliticisme, és agreujar el problema dels estómacs buits.

Ara bé, cal que els homes que bateguen per la reivindicació de la classe solmesa, quan es irobin en el poder no es deixin contagiats per sentimentalismes de cap mena. Que la seva actuació sigui dictada per noble afany de justícia. Cal separar degudament la part materialista - polítics burgesos -, de la part espiritual - polítics proletaris.

VICTOR MUNTANYÀ.

caires

La ciutadania comporta deures que no cal defugir perquè llur exercici és la pedra angular de l'estructuració democràtica d'un país. Un d'ells que pot passar a la categoria d'imperatiu categòric és el deure inel·ludible en un ciutadà conscient de participar amb entusiasta optimisme en la política *activa*, la renúncia a la qual significa blincar l'esquena vergonyosament a la tralla del dictador, política que no és cap clos, ni propietat de ningú, que ens és necessària com el mateix aire que respirem, perquè altrament significaria insensibilitzar-se en els afers de la *cosa pública*, que són nostres per la mateixa raó que són de tots.

Es natural que aquesta intervenció de les masses ciutadanes en la governació de l'Estat produeixi en les antigües classes dirigents que en feien un monopoli familiar, fent servir el sufragi universal com a escambell de les seves concupiscències, un astorament mal dissimulat, i que cerquin endebades qui les pugui freure d'aquest mal pas.

No n'hi ha cap, però, que les commogui tant com la tasca revolucionària pels seus interessos que pot representar la cultura que pugui

donar-se als desheredats de la fortuna... que donarà com a resultat l'igualtat davant les possibilitats per assolir el desenvolupament que l'aptitud senyali, independentment, de la posició econòmica i social...

La revolució espanyola que s'ha refugiat en l'escola nacional, unificada en llurs diversos caires, necessita de l'ajut, el suport de tots els que tenen un bri de demòcrates per formar el quadro contra les embestides furioses de la reacció que sap que l'enemic més gran que té és el *llibre* a l'abast de totes les classes socials.

Pregunteu a qualsevol què en pensa de l'escola espanyola, de les noves directrius que hom l'imprimeix i coneixereu desseguida el seu *drinc* de republicà.

A l'estranger, a França, especialment, que tant escèptics són per la nostra renovació, segueixen amb interès creixent tot el que a l'escola del nostre país fa referència, perquè saben que el canvi en la mentalitat del país, té en els laboratoris de la escola el crisol més eficient.

Si la República té una significació és preparar a tots els futurs ciutadans i ciutadanes a complir llurs deures polítics amb consciència i reflexió.

A. S.

L'ànima catalana, amb la incomprensió dels diputats unitaris vibrarà, ara més que mai, amb ànsies de llibertat integral.

L'història d'Espanya amb la monarquia és la història de la indignitat, de la vergonya i la degeneració.

La història d'Espanya amb República pel que afecta a Catalunya no és més sensata.

Els diputats a les Corts d'Espanya, com Felip V, s'hauran dit: «la teva voluntat és que l'única llengua oficial sigui la teva, però nosaltres, tant si et plau com si no, te n'impossem una altra, i si no vols obeir el que nosaltres manem, contra la teva voluntat, per això tenim la força de les armes que ofegarà la força d'el dret i de la raó».

(De El Carrer de Vilanova i Geltrú).

MANEL GAS MAÑA

NOTARI

successor dels Srs. Candal i Junyer

ofereix al públic el seu despatx

Avinguda República, 45, pral. (carrer Nou)

Telèfon 34 X

FIGUERES

teatrals

teatre «el jardí»

Com ja anunciàvem en el passat número, l'actuació de la companyia de Margarita Xirgu, va ésser un indiscutible èxit.

Les obres, ben escollides, foren interpretades acuradament per tota la companyia.

Ens decantem a creure que va satisfer més l'obra de Benavente que la de Marquina.

El públic que assistí a les dues funcions, va sortir-ne content.

teatre municipal

«Angèlica Grelot, Estrella de moda», és una bona comèdia, descobrint-se en ella el neguit del seu autor, el qual mobilitza deu o dotze personatges que no paren mai. És un embolicat tripijoc. Té bons xistos, destacant l'encertada selecció dels diferents personatges escenificats.

Molt encertada l'actuació dels comediants. No es pot fer distincions puix tots reeixiren esplèndidament.

Hem de reconèixer que la companyia Vila-Davi porta un conjunt admirable.

L'autor de l'obra, Francesc Preses, conciuatà nostre.

No podem fer la seva apologia puix ens manquen dades. Pensàvem que altres confreres locals, que poden estar-ne més assabentats, en parlarien, però en no fer-ho creiem un deure parlar-ne per referències.

Fa anys que a redós d'un article inserit a un setmanari local parlant d'una festa militar, la fastigosa «Ley de Jurisdicciones», va trobar-hi matèria delictiva per castigar al seu autor, el director del periòdic va haver de complir la condemna. Una temporada d'ergàstul.

Davant d'aquest atropell la veu d'un digne ciutadà, Francesc Preses, va fer-se sentir. Per mitjà d'unes fulles denuncià la canallada militar.

Degut al mencionat escrit, Francesc Preses va haver d'expatriar-se.

Fou avisat que la policia el cercava i abans de deixar-se agafar decidí marxar a França.

Com dèiem al començament, esperàvem que altres confreres, més

documentats, parlarien, però es veu que hi ha mals que no volen crits, i fets sotarrats en l'oblit que dolent haver de recordar-los.

7X9.

contra la guerra

Ens plau reproduir, traduïda, la carta que el professor Albert Einstein dirigí als delegats de la «Internacional de Refractaris a la Guerra» en el Congrés de Lion.

Totes les nacions del món estan discutint el desarmament. El poble ha de retirar aquest afer de les mans dels polítics i diplomàtics i prendre'l a les llurs pròpies mans.

Aquells que creuen que el perill de la guerra ha passat, són boigs. Avui hem de lluitar amb un militarisme molt més poderós i més destructiu que el militarisme que realitzà el desastre de la Gran Guerra.

Els Governos varen ésser els executors d'aquesta Guerra. No obstant, la idea de la resistència a la guerra es va escampant. Vosaltres heu de cultivar aquesta idea deliberadament i sense por. Heu de persuadir als pobles a que prenguin el desarmament a llurs pròpies mans i declari que rebutjaran tot ajut directe o indirecte a la guerra i a llur preparació. Heu d'incitar a tots els treballadors de tots els països conjuntament per tal que rebutgin fabricar les eines de caràcter mortífer. En dotze països hi ha joves que es resisteixen al servei militar obligatori. Són els sapadors d'un món sense guerra. Tot amic sincer de la Pau deu ajudar-los en llur esforç per a despertar la convicció moral del món contra el servei militar obligatori.

Crido especialment als homes intel·lectuals del món. Demano als meus companys de ciència que refusin el cooperar en investigacions bèl·liques. Crido als predicadors per tal que cerquin la Veritat i renunciïn als prejudicis nacionals. Crido als literats perquè es declari sense equívocs.

Prego a tot periòdic que es vanaglorii d'advocar per la pau, que inciti als pobles contra el servei militar. Demano als editors interroguin als homes distingits i influents per a preguntar-los sense eufemismes: ¿A quina banda us trobeu vós? ¿Esperareu que tot el món s'hagi desarmat abans de cedir les vostres armes i estendre la mà d'amistat?

No és hora de contemporitzar. O esteu amb la guerra o contra la guerra. Si esteu amb la guerra, heu d'encoratjar la ciència, les finances, la indústria i el treball per tal que s'esforcin a fer llurs armaments nacionals tan eficaços i tan mortífers com sigui possible. Si esteu contra la guerra, heu d'enardir-los a resistir-la fins a la fi.

Demano a tots els qui llegeixin aquests mots que prenguin aquesta resolució tan gran i definitiva. Que aquesta generació dongui el pas més avançat de la vida humana. Que contribueixi a la posteritat amb el do inestimable d'un món pacífic en què hagi estat renunciada per sempre la barbàrie de la guerra. Podem fer-ho si ho volem. Solament cal no fer la guerra.

Prego a tots els homes i dones, siguin eminents o humils, que declari davant la Junta Mundial del Desarmament que refusaran tota mena d'ajut a la guerra o a la seva preparació. Els demano que ho escriguin a llurs Governos i registrin la seva determinació informant-me que ja ho han fet.

Espero rebre milers de respostes a aquesta crida. Adreceu-me-les al quarter general de la Internacional de Refractaris a la Guerra, Il Abbey Road, Enfield, Middlesex, Anglaterra. Per a posar aquest gran desig en estat de complir-se d'una manera efectiva, he autoritzat la institució del «Fons d'Einstein per a l'Internacional de Refractaris a la Guerra». Les contribucions a aquest fons han de trametre's al tresorer de la Internacional de Refractaris a la Guerra, Il Abbey Road, Enfield, Middlesex, Anglaterra.

A. EINSTEIN

desde almería

para mis amigos de "avant..!"

Desde la azotea de mi casa, a modo de atalaya, en estas luminosas y claras mañanas de julio, mi vista se recrea por todo el amplio anfiteatro de la extensa bahía almeriense.

Al frente, se extiende la ciudad, deslizándose hasta el mar y escalando las laderas del Castillo y la Alcazaba, que protegíanla contra los invasores, mudos testigos de luchas pretéritas entre los mesnaderos de los señores feudales, de siglos de lucha, entre los partidarios de la Cruz y de la Media Luna.

Y como si hubieran querido perpetuar aquellas luchas feroces, en uno de los torreones de la Alcazaba, para escarnio y afrenta del libre pensamiento y del «laicismo republicano», se yergue altivo, gigantesco monumento a la viscera cardíaca de Jesús, símbolo del odio y de la intransigencia de los que se dicen practicantes de la religión del amor, con la que encubren una ambición desmedida, un afán de riquezas sin límite y un apego a los bienes terrenales, que tan mal cuadra con las palabras de Jesús: «mi reino no es de este mundo».

Mi pensamiento vuela inmediatamente a otra ciudad, no de casas chatas y miserables como éstas, no circundada por montes pelados, secos, como éstos, vuela a una ciudad limpia, de casas elevadas, calles urbanizadas, y una vega espléndida que se extiende por todo el valle ampurdanés.

Y surge enseguida el formidable contraste, entre una región floreciente, rica, como esa plana ampurdanesa y esta otra pobre, miserable, cuyos habitantes viven —si puede llamársele vivir— en tan deplorable estado de suciedad y abandono, sólo comparable a las cábilas rifeñas o a la región de las Hurdes.

A solas con mis reflexiones me hallaba cuando veo cruzar la calle al cartero, y a lejos divisé, entre el farrago de correspondencia el título de nuestro periódico, *avant..!* Con la misma emoción que se recibe a un fraterno amigo, acudí a recoger las hojitas que por unos momentos me harían recordar a amigos dilectos, que sienten y sueñan como yo, en una Humanidad mejor, sin envidias, ni rencores, ni enconos,

sin diferencias de castas, ni de lenguas, con el pensamiento sólo en que desaparezcan las terribles desigualdades sociales, que para vergüenza del género humano subsisten todavía.

Avido, repaso las líneas de *avant..!*, fruto de vuestra inteligencia puesta al servicio de una causa grande y noble, producto de esta fe inquebrantable que como paladines jóvenes de un ideal, sigue sin vacilaciones ni desmayo el camino recto que ha de conducirnos al triunfo de las insatisfechas, ¿hasta cuándo? reivindicaciones del proletariado.

Por vuestra juventud, por vuestro entusiasmo, formáis en las avanzadas de esta cruzada contra el reaccionarismo bárbaro y despótico, que por sostener sus privilegios, ha surgido potente de la burguesía, y que antes, con la funesta Monarquía, y ahora, con la República, se apresta a seguir dominándonos como a siervos de la gleba.

Os agradezco vuestra salutación de despedida y no dudais que la corriente espiritual que nos une, permanecerá latente e invariable, sin que sea obstáculo la distancia que circunstancialmente nos separa, para laborar juntos en pro de los ideales federalistas, tal como los concibió el gloriosísimo Pi y Margall, tan incomprendido hoy por muchos republicanos «esquerristas».

Salud amigos!, proseguid incansables el voleo de la semilla redentora, que el terreno tiene excelente abono para que se coseche un fruto sazonado y espléndido.

Despreciad a esos gozguecillos que ladrán a vuestro paso, pero si se trata de un mastín, atacarlo como el lobo del cuento que se lanzó a él despreciando al hombre, porque éste, al fin y al cabo era su enemigo, pero aquél, siendo de la misma raza, por un pedazo de pan lamía la mano de su «amo», de su «verdugo».

ENRIQUE MEDINA.

Almería, 8-VII-1932.

Sabons i lleixius de totes classes

EL SIGLO

Avinguda de la República, 17

síntomes allicionadors

Atenea (la dama diplomàtica del Sr. Puig Pujades) ha finalitzat la tasca cultural d'enguany, encarregant la conferència de clausura al culte catedràtic i compatrici nostre En J. Serra Vila.

Pels dies transcorreguts des de la celebració d'aquesta interessantíssima conferència, crec que no cal ressenyar-la, per haver-ho fet els confreres que surten amb més freqüència que el periòdic dels amics d'*avant..!* Però si que intentaré esboçar una impressió tinguda en aquest acte.

El secretari Sr. Puig Pujades aprofità l'ocasió per ressenyar els innumerable actes celebrats per l'entitat i també es lamentà en tons enèrgics i d'indignació de què, tot això bonament organitzat i el bonic nombre de concurrents, el nombre de socis descendeix cada dia en lloc d'augmentar, i després d'un nombre considerable de baixes, actualment comptem amb uns 70 socis no més.

Incita als ex-socis donats de baixa que reingressin novament, i als actius, que procurin aportar-ne de nous.

Es una pena que una entitat cultural com *Atenea* hagi de tenir una vida migrada o hagi de morir-se per inèrcia.

Amb això jo em crec capacitat per diagnosticar el mal que pateix.

Atenea (la dama diplomàtica del Sr. Puig Pujades) és la llista d'amics incondicionals del propietari dels acreditats magatzems Puig Paris, que sempre estan atents al primer avís que ha de reunir-los per representar l'intel·lectualitat figuerenca, i que, emparats per l'estreta amistat que els uneix, es permeten confidenciar secretament de tragèdies de veïnat i també de la vida particular dels seus contraopinants, ço que no priva d'immiscuir-hi fantasies premeditades que poden enfonsar l'honorabilitat de qualsevol.

I això, que en poc temps ha pres precaucions considerables afectant a infinitat de persones, forçosament havia de venir el dia que el Sr. Puig Pujades i els *intel·lectuals* figuerencs havien d'adonar-se'n.

Em sembla que si no esmenen les seves vel·leïtats, ben aviat s'ho podran fer com entre família.

Un ex-soci d'«Atenea».

àpat d'homenatge

El dimarts de la passada setmana es va reunir, a «La Caula», l'estat major dels republicans-socialistes de la nostra ciutat, per tal d'homenatjar en la intimitat, al ciutadà Campà amb motiu d'haver estat designat, interinament, pel càrrec de «Majordom de cerimònies».

La taula estava ornamentada amb molt de gust, semblava l'encarnació de «La cena de los apóstoles».

En anar a començar el treball, al cap de la taula hi havia un plat buit i una cadira tombada, ¿respectaven el lloc en memòria d'algun mort? No, era per un viu, el literat i calceter del carrer de Girona, senyor Puig Pujades, —pare i padri del nou càrrec municipal—, que havia anat a fer aigües menors.

Durant l'agape regnà el més gran entusiasme, celebrant amb vehements brindis el nou *enchufe*.

Acabat el sopar va haver-hi un ratet de *sobremesa*.

En Ferran Vilà va llegir uns fragments de «Els pastorets»; tenia els ulls plens de llàgrimes, recordava temps passats.

Tot seguit començà l'interpretació d'un escollit programa de música *flamenca*.

Darrera la cortina, el ciutadà Portell dirigia el *chor* de verges.

El ciutadà Pei girava les solfes.

En Geli, *alça*...

En Deulofeu prenia apunts per con-
testar als Mossens Burgues i Barceló.

L'Alegrí passava el rosari.

En Vinyes remenava una capsa de
ilauna plena d'*enzufes*... elèctrics.

L'A. Maria Coderc, preparava una
nova proposició; aquest cop parlarà
del cultiu, a Andalusia, de la *patata
temprana*. No cal dir que *Empordà
Federal*, per excés d'original, li publi-
carà el treball amb lletres de motllo,

En Ripoll començava a plomar un
parell de pollastres. S'ha de quedar bé
amb tothom.

Al so d'una *granadina* el ciutadà
Campà marcava un *bolero*, fent repicar
les flamants castanyoles que li havien
regalat els còmensals, en prova de
profund afecte.

Tot acabà bé. Es donaren visques a
la República, i es tocà l'*Himno de
Riego*.

Es diu que s'obrirà una subscripció

popular per costejar el trajo i demés
articles *adyacentes* a la nova *persona-
lidad* figuerenca.

El nomenament de «Majordom de
cerimònies» passarà a l'història amb
la següent anotació:

«Este cargo fué creado en un mo-
mento de buen humor, por los políti-
cos conocidos con el nombre epopeyco
de *socioslistos*, y se designó al ciuda-
dano Don Federico Campà en justa
compensación a los múltiples i varia-
dos servicios que prestó a la comunidad
republicana de encima del «Royal»
habiendo destacado su personalidad, de
manera solemne, tocando el pito. Era
un primor en este arte; lo que hizo
titubear unos días a los *socioslistos*,
pues hubo quien defendió con todo
ahinco, que tocando tan maravillosa-
mente el pito, debía nombrársele:
Capitán de serenós».

BOLIU.

S'arreglen plomes estilogràfiques

Llibreria Batlosera
GALAN, 3

preguntant...

¿no és de doldre que en ple règim
de llibertat, per conquerir la jornada
de treball de vuit hores i descans
dominical... el Centre de Dependents
de Figueres, porti més de dos mesos
de lluita, entre patrons, delegats, go-
vernador i ministre de treball de la
República...?

burocràcia

Heus ací una estadística del porcentage burocràtic que suporten alguns
estat europeus:

Espanya	4'5	per cent
Bèlgica	2'0	» »
França	1'6	» »
Suïssa	1'42	» »
Alemanya	1'38	» »
Itàlia	1'36	» »
Austria	1'25	» »
Anglaterra	0'73	» »
Rússia	0'57	» »
Portugal	0'28	» »

Com pot veure's, l'Estat Espanyol va al capdamunt de tots els estats
d'Europa en quantitat burocràtica. Ara que, posant les coses al seu lloc,
en qualitat va al capdavant. Herències de la Monarquia

¿no és vergonyós, ciutadans cons-
cients figuerencs, que la Delegació
de Treball de Figueres, sigui com-
posta pels homes més obstruc-
cionistes i vells conservadors de
l'esclavitud de l'obrer de comerç de
la ciutat...?

¿per què la Delegació de Treball de
Figueres, ha d'ésser composta sola-
ment del senyor batlle, funcionaris de
casa la vila, vigilants, peons... i
patrons...?

¿sabeu qui és el Royo Villanova
figuerenc, obstrucccionista del descans
dominical, pel ram mercantil de la
nostra ciutat...?

¿sabeu qui és l'home que en plena
sessió de dependents de comerç, va
arribar a dir que portava més de
frenta anys de lluita, perquè a la
ciutat de Figueres, fos tota la vida
mercat tradicional el diumenge...?

¿ho sabeu que tot això és la
gran figura republicana, federal,
socialista, l'home demòcrata i liberal,
capdavanter de la varà d'alcalde del
nostre poble... don Mariano Pujulà i
Vidal...?

Un bon taller de calçat a mida
PALLAC GALAN, 2

No són suficients en una nació
les forces sense la unió, ni la unió
sense les forces.

gran actes pro-llibertat humana

Organitzat per «La Libre Pensée» de Narbona i d'acord amb tots els lliure-pensadors del Migdia de França, va tenir lloc, el dia 3 del mes en curs, a Gruisan d'Aude una gran manifestació, commemorant l'aniversari de l'assassinat del «Chevalier de la Barre», condemnat pel tribunal del Sant Ofici, a mort, i executat l'any 1769 pel delictes d'haver-se negat a saludar una manifestació religiosa, al legant que no creia amb l'actuació de l'església.

La manifestació va tenir lloc a la plaça, que és on hi ha el local de «La Libre Pensée» de Gruisan, acabant amb un míting monstre d'afirmació lliure-pensadora, el qual fou presidit pel ciutadà Gimí, president de la Secció de Gruisan, succeint-lo en l'ús de la paraula Rechou, delegat de Lezignan, i un altre de Loursan. Després féu ús de la paraula el nostre conegut amic Jean Payrí, i per últim el sotassinat, puix en ocasió de trobar-me a Narbona vaig ésser convidat a l'acte pels companys Ferrer i Payrí, i una vegada a Gruisan el públic exigí que parlés.

Tots els oradors futejarem la cleràcia i advocarem per assolir un veritable règim liberal, assegurant que «La Libre Pensée» s'interessava pel problema social, i que no donaria per finida la seva tasca fins veure la humanitat totalment lliure de tota classe de paràsits. El company Payrí donà compte de l'assemblea celebrada a Draguignan, el passat mes de maig.

Després tingué lloc un modest banquet a la platja on regnà la més gran harmonia, parlant molt de la forma que podria organitzar-se una intensa campanya internacional de propaganda lliure-pensadora.

Aprofitant l'hospitalitat que em donen les columnes d'*avant !*, saludo a tots els lliure-pensadors d'Espanya i del món enter, i a tots aquells homes que per defensar idees de llibertat es troben per presons o exiliats, creient interpretar així el sentiment dels companys del Migdia de França.

* * *

El dia 15 va celebrar-se a Niça un aplec de lliure-pensadors, on hi varen

concorrer bons companys nostres, assistint-hi més de 5.000 persones. Fou un grandios èxit.

J. SAGOLS

Garriguella, 8-7-32.

de vilanant

El dia 18 del mes actual, va morir víctima de traïdora i ràpida malura, el nostre bon amic Marí Saguer.

L'enterrament que tingué lloc el dia 19, va ésser civil. Fou una veritable demostració de condol.

Els més vells del poble no recordaven que mai s'hagués portat a terme cap altre acte civil, i la gent incomprendiva estava a l'aguait esperant veure aparèixer d'un moment a l'altre a *Lucifer* i als seus acòlits.

En el cementiri, en nom de la família, parlà el doctor Morlius de Massanet, exaltant la necessitat de bandejar tota mena de sentiments puerils que no fan altra cosa que anorrear els desigs liberals que sent el poble. Digué que l'acte que estaven celebrant devia encoratjar-los per portar endavant altres manifestacions de caràcter laic.

P. R.

**Olls purs de oliva del Sindicat Oleícola Garrotxa-Empordà EL SIGLO
Hoinguda de la República, 17**

la humitat en tindrà la culpa

Temps enrera quan es tractava d'adquirir l'última casa que queda en peu de la part de darrera on hi havia l'antic municipi, sembla que s'havia tassat en 40.000 ptes. Ara resulta, que costarà 45.000.

¿Que amb la pluja que ha caigut darrerament ha crescut l'immoble?...

No hi farem comentaris, *por si acaso*.

¿Qui està civilitzat? No ho està el que posseeix molts béns, ni el que és molt pobre: Ho està el que es troba més enllà de la riquesa i de la pobresa; el que és liure de les circumstàncies; el que no està corromput pel desig i aquell en el qual jamai es seca el manantial de l'amabilitat.

J. K.

**Tingueu compte que les últimes
novetats són sempre a
Calçats Pallac**

**unes dades que
ens plau reproduir**

BIBLIOTECA POPULAR. - Resums estadístics del mes de juny. - Total de lectors: Sala de lectura, 855; Servei de préstec, 888. - Obres consultades: Sala de lectura, 1008; Servei de préstec, 1217.

Detall de les obres consultades per seccions.

	Sala de lectura	Servei de préstec
Obres Generals	145	24
Filosofia	5	6
Religió	5	2
Dret, Ciències Socials	28	41
Lingüística	29	4
Ciències Pures	57	17
Ciències Aplicades	65	27
Belles Arts, Esports	50	28
Literatura	102	759
Història, Viatges	118	81

De la Secció Infantil s'han llegit 408 obres i se n'han deixat 228.

delfos

**el disco flexible que no es
trenca, ni es ratlla. el més
econòmic. el trobareu al
carrer primillat, 12
(darrera la biblioteca popular)**

vetllada artística

A profit de les Colònies Escolars, la Societat Coral «Erato» ha organitzat un festival en el que hi prendran part la secció dramàtica i el cor d'aquesta entitat.

La vetllada tindrà lloc dissabte, dia 30 del mes en curs, a les 10 de la nit, al Teatre Principal.

Gran Cafè EXCELSIOR

RAMBLA - Telèfon, 218 - FIGUERES

diu royo villanova:

"Si no s'aplica la guillotina, no hi haurà Estatut, i si s'aplica, millor, perquè així me n'aniré tranquil a casa".

diem nosaltres:

¿Ja està segur el senyor Royo que, en cas d'aplicar-se la guillotina, no fóra ell un dels que més mèrits tindria contrets perquè li fos aplicada?

Pintures i pinzells EL SIGLO
Avinguda de la República, 17

cambó que torna (?)

Una nota etzibada per la premsa anunciava el retorn d'aquell home nefast per al proletariat català i un dels més ferms sostenidors del règim que s'esfondrà el 14 d'abril de 1931.

La nota en qüestió venia redactada així: «De tornada del seu estiu marítim, Cambó vindrà a Espanya. Pel setembre anirà a Sant Sebastià i a l'octubre a Barcelona i Madrid, on es reintegrarà a la vida política».

El dia que arribi, si és que decididament pensa tornar, no dubiem que reneixerà, més viril i ferm que mai, aquell crit estrepitos i mascler, tan repetit, que hom el sentí arreu de Catalunya: «Mori Cambó!». Això influirà fatidicament en la persona de Cambó i acabarà per obligar-lo a desaparèixer, novament, com una rata, de terres d'Ibèria, per a fer penediment en el seu forçat exili.

Hem cursat la corresponent sol·licitud de permís per tal de poder col·locar ben aviat les làpides que donaran el nom de Francesc Ferrer i Guàrdia al que porta avui el de Baix de Sant Pere.

Confiem que en el proper número podrem donar a conèixer el resultat de les nostres gestions.

audició de sardanes

Tindrà lloc, demà dijous, a les 10 de la nit, al solar de la Societat Coral «Erato», organitzada pel Foment, i a càrrec de la cobla «Antiga Pep».

Articles de rocadó i perfumeria
EL SIGLO
Avinguda de la República, 17

el senyor dolcet agreja

El diputat «republicano» federal independentista senyor Dolcet, ha fet unes declaracions a la premsa que són tot un cas.

Vegeu-ne les seves darreres paraules: «...estaba dispuesto a sacrificar por el momento estas libertades si ello era preciso, para defender, ante todo, la República, pues preferiría, en primer lugar, República sin Estatuto».

Senyor Dolcet, no es sacrifiqui massa, que potset el perjudicaria.

«Ante todo» - ja ho diu vostè - la República... i Catalunya que es f...!

S'arreglen plomes estilogràfiques
Llibreria Batllósera
GALAN, 3

reunió general

El proper divendres, tindrà lloc a l'«Erato», a les 9 i mitja de la nit, una reunió per a tractar de diversos assumptes d'interès.

Es convenient que hi assisteixin tots els socis.

El que podent no ajuda al desvalgut, ajuda a anul·lar-lo.

Articles fotogràfics EL SIGLO
Avinguda de la República, 17

abús de banderes

La hem parlat maintes vegades de l'ús i abús de banderes. Banderes de tots tamanys, banderes bicolors i tricolors, banderes de «lligues-cames», elàstics i cinturons, banderes de caramels i caps de llums.

¿Quan acabarem amb això de les banderes a tot drap i a tot estil?

En aquesta època de l'any que anomenem estiu - malgrat no ho sembli - hom veu que tots els grups o colles de jovent que va d'ací i d'allà d'excursió fan onejar a una part ben vistosa de l'automòbil o omnibus que els condueix, una bandera republicana espanyola o una de barrada que talment sembla que van a lliurar una gran batalla.

Aquestes banderes van acompanyades, custodiades gairebé, per uns individus que obren unes boques com una balena, de les quals en fan eixir unes veus estridenís que llancen a l'aire unes notes que volen ésser les d'un «Himno de Riego», d'una «Marsellesa» o d'uns «Segadors».

Aquest jovent que s'escargamella cantant hem de creure que ho fa més que per sentimentalisme, per fer gatzara i per fer honor a aquella cançó que fa: «...cantando se van las penas i vienen las alegrías»...

No es pot, sense perill, escometre als poderosos.

«me los como vivos!»

Això sembla l'expressió d'un «Puñales» d'aquests de les pel·lícules americanes i que sembla que també hauria pogut fàcilment pronunciar el senyor Miquel Maura l'altre dia en els passadissos de la Cambra conversant amb el cap de la minoria catalana senyor Companys.

Ho diem perquè deixà anar una «frasecilla» molt encrespada que palesa l'estat d'iracúndia en què es troba el fill de Maura pel que afecta a Catalunya, és la següent:

«El mejor día me salto a Cataluña y armo un escándalo»

Faci, faci, senyor Maura, però tingui en compte que amb l'«escándalo» hi segueixen altres coses.

Vostè té la paraula.....

Drogueria i queviures EL SIGLO
Avinguda de la República, 17

tot es començar

Sembla que al Parlament hi ha hagut dues o tres ocasions en què alguns diputats han anat a «pinyes».

Un dia és tot un radical, el senyor Guerra del Rio - millor li estaria el nom de «Rio revuelto» - que clavà bufetada a un tal Villarrubia.

Un altra, el senyor Pérez Madrigal que donà una solemne bufetada, que àdhuc li féu saltar les ulleres que portava, al senyor Sainz Rodriguez.

Seguint per aquest camí, el millor dia els diputats de la Cambra presenciaran un espectral de fort valor pugilístic, capaç de fer la competència als més aferrissats combats de l'«Iris Park» de Barcelona.

globus que es desinfla

El celeberrim «caudillo» n'ha format a fer una de les seves. I tot per l'enllaminadora cobrança d'assolir el Poder.

Pobre «Alejandro»! Després del seu discurs de Saragossa, curull de paraules llançades com una sageta contra la minoria més nodrida del Parlament i anatematitzant contra l'actual Govern Azaña, ha passat una setmana de fatigues i nerviosisme en el ja esvaït i completament frustrat debat polític.

Però l'home no escarmenta i vinga anar-se tirant terra als ulls i esperar, confiadament, el moment de tornar fer el ridícul.

Senyor Lerroux: recondi que és home septuagenari i a la seva edat no li convenien disgustos.

Productes vegetarians EL SIGLO
Avinguda de la República, 17

avant..!

el pròxim número sortirà el dimecres, 10 d'agost. — venda: llibreria batllósera.

Arts Gràfiques, TRAYTER, Cervantes, 13, Figueres

avant..!

rebels

Rebel, és l'home que no cedeix davant cap obstacle. Aquest és el seu veritable significat, encara que a voltes en servir-se d'aquest mot, li donin un caire de baixesa o criminalitat que està molt lluny de representar. Alguns consideren als rebels com homes d'instint destructor. ¡Quin absurd! El rebel modifica o construeix i si alguna vegada destrueix, és per aparar un obstacle que li priva dur a terme els seus desigs de sanejament.

L'infant és el que més declarat té l'instint de rebeldia i és que ell encara no coneix cap llei, la seva puresa d'ànima no li permet entreveure les injustícies humanes. ¡Ah si poguéu comprendre-les! Quan per inclinació vol fer quelcom i algú s'hi oposa violentament o no, en reconèixer la seva impotència esclata en plors. Es que tenim la mania de pujar els infants conforme un determinat model; no pel seu instint natural tal com hauria d'ésser.

Aquest esperit rebel el posseïm tots més o menys accentuat i en major o menor quantitat. En alguns està en contínua activitat i en altres, brota de tard en tard, i en els més, resta adormit per no despertar tant com no es perjudiqui els seus interessos. Considerem als primers com nòmades àvids de nous horitzons. Als segons sedentaris conquistadors de noves terres quan les seves són improductives. I als últims, sedentaris (panxistes) no es preocupen de res, i si alguna vegada es mouen, es per anar enrera temerosos de seguir avant.

Amb justícia direm: Tots els rebels són homes de cor, homes que coneixen les injustícies; dotats de humanitat; d'inmillorables sentiments humans. Ells sacrifiquen llur llibertat i inclús la vida pel bé de la nostra raça. I perquè lluiten per un millor ordre social beneficiós a tots ¿hem de despreciar-los? ¡No! Si ara egoïstes no volen reconèixer llur sacrifici tard o aviat haurem de recordar-los com a veritables redemptors. I si actualment tenim com a símbol de destrucció «la tomba del soldat desconegut», aleshores aixecarem un altre símbol de construcció que dirà «tomba del redemptor desconegut».

Els socialistes, comunistes, anarquistes... ¿no són tots ells rebels en major o menor escala? Un químic, un físic... ¿no són també rebels, que no conformant-se amb el conegut

intenten desxifrar el que avui és misteri per nosaltres? ¿No exposen uns i altres llurs vides, uns per millor convivència social i els altres per aportar-nos dades que esclareixi l'interrogant que pesa sobre nostres caps? De no ésser ells, amb seguretat viuríem encara en caveres.

Admetem als rebels com homes actius, posseïdors de clara intel·ligència. La seva ment, no admet altra creença que l'aportada per la ciència. No podeu creure amb un Déu que admet tantes injustícies, per més que els seus representants diguin que el sofrir en la Terra és guanyar-se la glòria del Cel. D'haver-hi un ésser que això desitjés, demostraria tenir molt mals sentiments; però fóra pitjor encara, si per viure folgadoament una vida en la Terra, havia de sofrir una eternitat en l'Infern. No, no poden admetre en el seu pensament aquests contes mitològics que en tot moment es contradueixen. L'home l'ha representat, pel seu esperit de superioritat, envers els altres animals, com de forma humana, (l'home és l'animal més recent en la Terra; es calcula de 30 a 40 mil anys d'existència) i per guanyar la seva indulgència s'hagi de pregar i dir misses, resulta que al cel sols poden anar-hi els que viuen folgadoament, ja que els treballadors no tenen temps per una cosa ni capital per l'altra, ¿No us fa us fa riure tanta ironia.

El pensament del rebel ha evolucionat més enllà de l'actualitat; però el dels que mantenen les absurdes creences de Déu, l'ànima i l'esperit s'ha estancat. Fisiològicament han evolucionat, però la seva intel·ligència es manté en un estat d'inferioritat.

Déu no és altra cosa que la Natura. Directament no hem de lèmer-la; per tant, no hi ha perquè resar-la. ¡Si no ens ha d'oir..! Si volem defensar-nos d'ella, és anant a cercar-la. Els paraïllamps, els canals, els ponts, etc., etc., són proves d'això.

L'esperit no és altra cosa que l'essència de la persona. Si essencialment l'home és poc humà; és d'esperit dolent. Si pel contrari posseïx bons sentiments és esperit bo. Dins l'individu localitzarem a l'esperit en el cor.

L'ànima és inseparable del cos. Mort el cos, morta l'ànima. No hem de creure que una vegada no té vida el cos, l'ànima emprèn el vol qui sap

el 2 d'agost ja farà un any
que catalunya va guanyar-se
jurídicament la seva llibertat

on. L'ànima no és altra cosa que el pensament i hem de localitzar-la en el cervell.

Es molt fàcil defensar una cosa improbable.

Si a mi se m'ocorre dir que qui invisiblement ens governa és un lleó, no sols us riureu de mí, sinó que inclús direu que sóc boig. ¿Per què? Perquè la vostra ment—ja—desenrotllada no admetrà aquest absurd; però si ens traslladem als primitius temps en què l'home temia als fenòmens naturals, creient-los emanacions d'un ésser irritable, (l'infància ens dona una prova d'aquest temor) no sols resaríeu, sinó que sacrificaríeu vides per calmar la seva fúria i les depositaríeu on freqüentés un lleó.

Si hem de créure a Sighele, direm que l'individu des del moment de la concepció al del naixement, reproduceix les fases fisiològiques per les que ha passat l'espècie, i els en primers anys de l'infància la psicologia i el desenrotllament de la ment. El qual vol dir que tots el que mantenen aquestes creences sobrenaturals, tenen el pensar de segles i segles enrera. Dit en altra forma; no se'ls hi ha desenrotllat el pensament.

Estic conforme que tots els que viuen parasitàriament a costa de l'estat de barbàrie, facin el possible per mantenir aquestes creences, però que ningú s'esforci per desfer-les, no.

Es més, suposem que així com el sistema Solar, del qual forma part la Terra, s'ha format d'una Nebulosa, dintre milions d'anys una d'aquestes nebuloses que els astrònoms han descobert, es transformarà en un altre sistema Solar i potser hi hagi una altra Terra habitable, en la qual l'animal superior tindrà quatre potser mans. Si fisiològicament i psicològicament evolucionen igual que nosaltres, al seu Déu el pintaran indubtablement amb quatre mans.

Pensem, doncs, que aquest Déu no existeix. Unicament la Naturalesa que paulatinament, però amb seguretat, va transformant totes les coses i un dels seus principals factors és l'home rebel.

PERE BELLÓSTES.

Un polític dolent estorba a un altre polític dolent; un home bo és útil als altres homes bons.